

SALAIRO (es Mercadal, Men. 2, e-11)

Nom d'un lloc (o alqueria), una punta i una calanca d'es Martinells (zona nord-oest del terme).

En tot cas cal acollir amb escepticisme la interpretació de la *S* com a article, puix que no existeix ni ha existit una paraula *alairó*; i menys un femení, com ho troba, escrit *Sa Layró*, Ferrer i Mallol, a. 1405 («Dues cartes en català», 95). Més aviat mossàrab.

D'un mot SALARIONEM, com si diguéssim 'saler petit', cosa que vindria a ser reforçada per l'existència de cocons on es deposita sal, majorment si tenim en compte que Joan Ramis i Rosselló V. (datant de 1410)⁵ escriuen *Salayro*, tot junt. O més aviat plural àrab en *-ûn* del mossàrab *salairo*, -ARIUM, que en efecte es documenta en escriptures àrbigues d'Almeria (SIMONET, *Glos.*, 578.15), i segons sembla, com a topònim. Recordem *el Saler* ben conegut, i *el Salero* a la costa del Palmar de l'Albufera valenciana.

Partint dels llocs de nom de *Salairó* a la costa marítima s'estendria a tots els actuals.

SALAT, Pou; SALADA, Font

Noms que es repeteixen sovint en la toponímia mallorquina i en general balear: com que potser n'hi ha més d'una dotzena de casos, és superflu localitzar-ho millor. És una afirmació que se sol fer, i que s'ha repetit molt entre geògrafs i aficionats, més o menys locals, a la filologia, que en aquests noms es tracta de ll. CELATUS 'amagat', allegant que l'aigua d'aquests llocs no és gaire o gens salada: al contrari, afirmen (més d'un cop per raons interessades), és aigua bona, ben potable, però es va descobrir: estava amagada. Com a lingüista Coromines vol fer notar que això no deu estar fundat, almenys en la gran majoria dels casos, entre altres raons, perquè *celat* no ha estat mai paraula catalana (almenys en el nivell popular de la llengua); és que, diuen, això era conservació del mot llatí quan encara no es parlava català; caldria, doncs, que fos herència mossàrab; i com que en la nostra obra reservem atenció preferent als mossarabismes, el fet tindria gran interès; però és impossible que ho siguin car *c*^e donava *tx* (*ç*) invariablement en mossàrab; el cas es repeteix en la toponímia valenciana, i allà sonen aquests noms amb *a* inequívoca, no pas *se*-. Es tracta realment del mot *salat*.

5. Joan RAMIS I RAMIS, *Alquerías o posesiones de Menorca en el año 1815* (Maó 1815), p. 19.